

РЕШЕНИЕ

№ 7673

гр. София, 24.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в публично заседание на 19.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елена Попова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **13424** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 1 от Закон за чужденците в Република Б. /ЗЧРБ/. Делото е образувано по жалба от 04.12.2025г. от О. Б., [дата на раждане], гражданин на С., чрез процесуален представител, срещу отказ на Завеждащ консулска служба в Посолството на Република Б. в А., Й., от 23.11.2025г. за издаване на виза тип „Д“ на основание чл.10а ал.1 т.17 и т.22 от ЗЧРБ.

Жалбоподателят счита, че отказът е незаконосъобразен и издаден в противоречие с материалния и процесуалния закон, поради което иска отмяната му. В жалбата са изложени твърдения, че отказът не отговаря на изискването на чл. 59 АПК, тъй като липсват конкретни фактически основания за издаването му – твърди се, че са необосновани съмненията за миграционен риск, като не е посочено конкретно в какво се изразява и данни, въз основа на които е направен този извод. Отделно от това се сочи, че жалбоподателят е доказал целта на пребиваването, като е представил доказателства за това. Оспорват се изводите на административния орган, че финансовата подкрепа не е достатъчна, като се твърди, че по делото са налице документи за финансиране, проверени гаранتي и семейни доходи, официално писмо от университета, че ще бъде настанен в общежитие. Оспорва се и твърдението в акта, че „документите от И. нямат заверка“, като се твърди, че представените документи са със заверки от Министерство на правосъдието, Регионална управа, Външно министерство, печати, QR кодове, удостоверения за автентичност. Твърди се, че е нарушение на чл.6 и чл.13 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, като се твърди, че отказът засяга и правото на семеен и личен на

жалбоподателя, съгласно чл.8 ЕКПЧОС и правото на образование, гарантирано от чл. 2 Протокол 1 към ЕКПЧ, както и Директива 2016/801. По същество се иска отмяна на отказа, като се претендират направените разноски.

Ответникът М. Г.- Завеждащ консулска служба в посолството на Република Б. в А., Й. е редовно призван и не изпраща представител.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приемат от фактическа страна следното:

Със заявление на издаване на виза от 11.06.2024 г. (л. 43 и л.115) жалбоподателят О. Б., [дата на раждане] , гражданин на С., на 06.10.2025 г. е подал в Посолството на Република Б. в А., Й., искане за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип Д. В заявлението жалбоподателят е посочил, че е неженен, в графата за цел на пътуването му не е посочил причина, с планирана дата на пристигане 20.10.2025 г., с посочване „еднократно влизане“; като канецно лице е посочил Технически университет С. филиал П., а разходите за пътуване и издръжка по време на престоя на кандидата се покриват „в брой“.

Към заявлението са приложени: застраховка, копие от документ за самоличност на жалбоподателя, удостоверение от Министерството на образованието и науката от 28.08.2025г., че О. Б. е приет за студент от зимен семестър на учебната 2025/2026г. в Технически университет – С., Филиал П. в специалност „Компютърни системи и технологии“ със срок на обучение 4 години и дължима такса за обучение /л.54/; копие от документ за самоличност на жалбоподателя; удостоверение, издадено от Технически университет – С., Филиал П. за настаняване в Студентско общежитие на адрес в [населено място], [улица] /л.19 и 59/; квитанция №117402/01.09.2025г., за платена такса в размер на 2444.79лв. за първи семестър /л.18 и л.60/, уверение №94/01.09.2025г., издадено от Технически университет-С., Филиал П., че О. Б. е приет като студент в езиков и специализиран курс за чужденци през учебната 2025/2026г и заплатил семестриална такса в размер на 2444.79лв. за зимен семестър /л.17 и л.60/; удостоверение №106/17.11.2025г., издадено от Технически университет – С., Филиал П. за приемане в специалност „Компютърни системи и технологии“ 2025/2026. Представени са документи и на чужд език, за които е представен превод, съгласно указанията на съда, както следва-нотариалното заверена на 28.09.2025г. декларация от А. О. Б.-баща на жалбоподателя, с която се декларира, че се задължава да покрие всички образователни разходи на сина си О. Б. по време на обучението му и престоя му в Република Б. с цел обучение /л.93 и сл./; онлайн банково извлечение от сметката на А. О. Б. от дата 04.12.2025г. до дата 21.01.2026г.; онлайн банково извлечение от сметката на О. Б. от дата 04.12.2025г. до дата 21.01.2026г /л.101/; удостоверение от РТ Б. до Посолството на Б. в А., че А. О. Б. е клиент на банката с баланс към 21.01.2026г. 1 851 000 иракски динара; удостоверение от РТ Б. до Посолството на Б. в А., че А. О. Б. е клиент на банката с баланс към 21.01.2026г. 3 975 500 иракски динара.

На 23.11.2025 г. е издаден оспорваният отказ за издаване на виза тип „Д“ от Завеждащ консулска служба в Посолство на Република Б. в А., Й. по заявление от 06.10.2025 г. на О. Б., [дата на раждане] , гражданин на С., за издаване на виза тип „Д“. Като правно основание е отбелязано „чл. 10 ал.1 т. 17 и т. 22 ЗЧРБ- „Основателни съмнения, че апликантът няма намерение да се обучава в българско висше учебно заведение и че документите са изготвени, за да изпълни условията за издаване на виза тип „Д“ и последващо разрешение за пребиваване и да използва условията за издаване на виза Д и последващо разрешение за пребиваване и да използва страната за имиграция към трета държава. Документите, издадени от И., не са заверени и легализирани по съответния ред. Неубедителни доказателства, че лицето, ангажирано да подпомага финансирането за

пребиваването на апликанта, разполага с редовни, регулярни и достатъчно средства за покриване на разходите за обучение издръжка“. Има данни, че целта на влизането му може да използва страната като транзитен пункт за миграция към трета страна.“

От ответникът е представена заповед № 10/27.03.2024 г. на посланика в Посолство на Република Б. в А., Й., с което упълномощава М. Г., втори секретар, Завеждащ „Консулска служба“ и МОЛ в Посолство на Република Б. в А., Й., като компетентно длъжностно лице по съставянето, подписването и връчване на отказ за издаване на визи. Посочено е, че при отсъствие на оправомощеното консулско длъжностно лице формулярите да се съставят, подписват и връчват от посланика.

В хода на съдебното производство е получено писмо от ДАНС от 03.02.2026г., с което уведомяват съда, че жалбоподателят не е бил идентифициран като заплахата за националната сигурност, но било установено, че попада в хипотезата на чл.10 ал.1 т.17 ЗЧРБ. Посочено е, че при извършаната проверка чуждият гражданин е представил документи, издадени от И., които не са заверени и легализирани по съответния ред, което е повдигнало основателни съмнения, че О. Б. няма реални намерения да се обучава в български ВУЗ.

В съдебното производство е получено и становище от Дирекция „Миграция“ МВР с мнение за разрешаване издаването на виза за дългосрочно пребиваване на О. Б. /л.90/

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Подадената жалба е от надлежна страна - адресат на оспорения индивидуален административен акт и в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, след получаване отказа за издаване на виза на 23.11.2025г.

Съдът намира, че жалбата е допустима с оглед изискването на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ, тъй като основно в случая засяга правото на образование, гарантирано като основно право по ЕКПЧ, с ратифицирания от РБългария Протокол № 1 към нея. Жалбоподателят се позовава конкретно на засягане на това право, гарантирано в чл. 2 от Протокол 1 към ЕКПЧ. В този смисъл е и определение по адм. дело на ВАС на РБ по адм. дело № 8911/2025 на ВАС (в което се споделя становище, че с посочването от жалбоподателя на нарушение на чл. 2 от Протокол 1 към ЕКПЧ – право на образование не съществува забраната на чл. 10а ал. 4 от ЗЧРБ и отказът категорично подлежи на съдебен контрол). Оспореният отказ, постановен от българските власти, макар и спрямо лице, намиращо се извън територията на държавата страна по Конвенцията, попада в обхвата на защитата от ЕКПЧ, тъй като същата има действие в случая, в контекста на визовия контрол и защото се засяга правото на образование, гарантирано от чл. 2 на Протокол № 1 към ЕКПЧ. Протоколът е част от системата на основните права по Конвенцията и има същата юридическа сила като разпоредбите в основния ѝ текст. Противното разбиране, че правата от Протокол № 1 не са "основни" по смисъла на чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ, противоречи на системното тълкуване на Конвенцията и на трайната практика на ЕСПЧ, която третира правото на образование като основно (така К., В. М. and P. v. D., № 5095/71, решение от 7 декември 1976 г., L. S. v. T. [GC], № 44774/98, решение от 10 ноември 2005 г., P. v. B., № 5335/05, решение от 21 юни 2011 г.). Позоваването от жалбоподателя на засягане на това право е достатъчно да задейства изключението за съдебен контрол и обуславя процесуалната допустимост на жалбата.

Разгледана по същество, подадената жалба е основателна по следните съображения.

Оспореният отказ е издаден от компетентен орган. Разпоредбата на чл. 9г от ЗЧРБ регламентира органите, които могат да вземат решения за издаване, за отказ за издаване, за анулиране и отмяна на визи- оправомощените от ръководителя на съответната структура длъжностни лица в Министерството на външните работи, в дипломатическите и консулските представителства на Република Б. в чужбина и в органите за граничен контрол. В случая отказът за виза е подписан от М. Г. в качеството му на Завеждащ консулска служба в Посолството на Република Б. в А., Й. и

съгласно заповед №10/27.03.2024г. на Посланика в Посолство на Република Б. в А., считано от 27.0.2024г., той има правото да съставя, подписва и връчва откази за издаване на визи като компетентно длъжностно лице. /л.61/. Посочената заповед №10/27.03.2024г. е издадена въз основа на заповед №95-00-26/16.01.2025г. на Министъра на външните работи, съгласно която ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Р. Б. определят с писмена заповед консулските длъжностни лица в съответното представителство, които да издават разрешения, респ. откази за виза. Следователно, оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 9г, ал. 1 от ЗЧРБ.

Отказът е издаден в писмена форма- спазен е изискуемия стандартен формуляр за уведомление и обосновка на отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза. Формалният преглед на съдържанието на отказ води на извода, че в него се съдържат реквизитите по Приложение № 7 НУРИВОВР, изискуеми и от общите изисквания на АПК, в съобразителната му част са посочени поредният номер и датата на заявлението на чужденеца, посочена е разпоредбата от приложимия нормативен акт – чл. 10, ал. 1, т. 17 и т.22 ЗЧРБ, формирани са правни изводи.

Отказът е издаден след проведена съгласувателна процедура с Дирекция "Миграция" - МВР и ДАНС съобразно чл. 30, ал 2 от НУРИВОВР, според който консулските длъжностни лица издават или отказват издаването на виза за дългосрочно пребиваване след разрешение от Дирекция "К. отношения", въз основа на мотивирано становище на службите за административен контрол на чужденците в Република Б. и Държавна агенция "Национална сигурност". В случая становището от сектор „Миграция“ МВР е положително, а видно от писмото писмо от ДАНС от 03.02.2026г., жалбоподателят не е бил идентифициран като заплахата за националната сигурност, поради което органът е бил длъжен да изложи мотиви относно постановения отказ за издаване на виза.

При липса на нарушения на компетентност, форма и процедура, административният орган е постановил отказа в противоречие с материалния закон и целта му.

Макар да съдържа горепосочените реквизити, настоящият съдебен състав счита, че оспорваният акт не съдържа конкретни фактически основания, въз основа на които е прието, че са налице основанията по чл.10, ал.1, т.17 и т.22 от ЗЧРБ. В това отношение са основателни доводите на процесуалния представител на жалбоподателя, че отказът не отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК.

Основанията, визирани в хипотезите на чл.10 ал.1 т. 17, макар и самостоятелни, взаимно се допълват, доколкото и в т. 22 е предвидено наличие на данни за използване на страната като транзитен пункт за миграция в трета държава. Фактическото преследване на подобна цел предполага недостоверност на заявеното намерение в представените към заявлението за издаване на виза документи, каквото е констатирано и от административния орган, издал оспорения отказ.

В случая като правно основание за отказ на заявения вид виза е посочена нормата на чл.10, ал.1, т.17, както и т.22 ЗЧРБ. Съгласно цитираната норма издаването на виза се отказва на чужденец, когато не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит. Следователно издаването на благоприятен за молителя акт е обусловено от кумулативната даденост на две фактически основания – да бъдат установени от една страна целта на планирания престой, а от друга – условията за него. Административният органт е възприел за недоказани двете предпоставки, без да обсъди многобройните писмени доказателства, приложени към заявлението за издаване на виза. Преписката не съдържа данни въз основа на какви информационни източници е формиран извода, че жалбоподателят не възнамерява да се обучава в българско ВУЗ и въз основа на какви доказателства се основават съмненията му за заобикаляне на визовия режим. Към заявлението са приложени удостоверение№ 04-11-2253/28.08.2025 г., от директора на дирекция „Висше образование“ в от

Министерството на образованието и науката от 28.08.2025г., че О. Б. е приет за студент от зимен семестър на учебната 2025/2026г. в Технически университет – С., Филиал П. в специалност „Компютърни системи и технологии“ със срок на обучение 4 години и дължима такса за обучение /л.54/; удостоверение №106/17.11.2025г., издадено от Технически университет – С., Филиал П. за приемане в специалност „Компютърни системи и технологии“ 2025/2026 и уверение № 94/01/09.2025 г. от Технически университет [населено място] П.. Посочените удостоверения предсатвляват официални удостоверителни документи, чиято доказателствена сила административният орган е следвало да зачете. Чрез тях жалбоподателят е доказал целта на заявеното пътуване – обучение във ВУЗ. Заплатил е таксата и е предоставил доказателства за това- квитанция №117402/01.09.2025г. за платена такса в размер на 2444.79лв. за първи семестър /л.18 и л.60/, уверение №94/01.09.2025г., издадено от Технически университет-С., Филиал П., че О. Б. е приет като студент в езиков и специализиран курс за чужденци през учебната 2025/2026г и заплатил семестриална такса в размер на 2444.79лв. за зимен семестър /л.17 и л.60/.

Неправилни са изводите на административния орган, че документите, издадени от И. не са заверени и легализирани по съответния ред и са налице неубедителни доказателства за финансирането на жалбоподателя. Напротив-по делото са представени множество документи, че бащата на жалбоподателя разполага със средства и се ангажира да поеме издръжката на сина си по време на престоя му и обучението му в Република Б.. В тази връзка са представени нотариалното заверена на 28.09.2025г. декларация от А. О. Б.- баща на жалбоподателя, с която се декларира, че се задължава да покрие всички образователни разходи на сина си О. Б. по време на обучението му и престоя му в Република Б. с цел обучение /л.93 и сл./; онлайн банково извличение от сметката на А. О. Б. от дата 04.12.2025г. до дата 21.01.2026г.; онлайн банково извличение от сметката на О. Б. от дата 04.12.2025г. до дата 21.01.2026г /л.101/; удостоверение от РТ Б. до Посолството на Б. в А., че А. О. Б. е клиент на банката с баланс към 21.01.2026г. 1 851 000 иракски динара; удостоверение от РТ Б. до Посолството на Б. в А., че А. О. Б. е клиент на банката с баланс към 21.01.2026г. 3 975 500 иракски динара. Тези доказателства не са взети предвид от административния орган, а изводите му, че не са заверени и легализирани по съответния ред са неправилни. След запознаване с представените доказателства по делото няма основание за съмнения в тяхната автентичност, още повече, че ответникът не е ги е оспорил в хода на съдебното производство.

Жалбоподателят е посочил и доказателства за условията на престоя си в Република Б. - удостоверение, че ще бъде настанен в общежитие на Технически университет [населено място] П. , на [улица]. От анализа на тези доказателства не става ясно, въз основа на какви доказателства и как е формиран извода на административния орган, че са налице основателни съмнения за заобикаляне на визовия режим. Преписката не съдържа данни въз основа на какви информационни източници е формиран и извода, че лицето в действителност не възнамерява да се обучава в българско ВУЗ. Напротив от самата формулировка в обжалвания отказ следва, че условията за издаване на исканата виза са изпълнени.

Изложеното обосновава извод за липса на мотиви за издаване на оспорения административен акт - отказ за издаване на виза вид “D”. Нарушението на изискванията за форма на акта е съществено, тъй като пречатства както правото на защита на засегнатото от него лице, така и съдебния контрол за наличие на предвидените от

материалния закон условия за отказ, поради което представлява самостоятелно основание за незаконосъобразност по чл. 146, т. 2 от АПК.

Липсата на мотиви съгласно т. 2 от Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. на ВАС по д. № ТР-4/2002 г., което е задължително за съдилищата на основание чл. 130, ал. 2 от ЗСВ във всички случаи е основание за отмяната на издадения административен акт.

В допълнение следва да се посочи, че съгласно тълкуването, дадено в решение на СЕС от 10 септември 2014 година по дело С-491/13 т.30 и сл., да се позволи на дадена държава членка да въвежда по отношение на приема на граждани на трети страни с цел образование, допълнителни условия към предвидените в членове 6 и 7 от Директива 2004/114, би било в противоречие с посочената в директивата цел да се насърчава мобилността на тези граждани. Поради това от общата структура и целите на Директива 2004/114 следва, че съгласно член 12 от нея държавите членки са длъжни да издадат разрешение за пребиваване с цел образование на кандидати, които отговарят на посочените в членове 6 и 7 от нея изисквания, доколкото тези разпоредби изчерпателно предвиждат както общите и специфичните условия, които следва да изпълнява кандидатът за разрешение за престой с цел образование, така и причините, които могат да обосноват отказ за приемането му. Освен това, подобно тълкуване на член 12 от Директива 2004/114 се потвърждава от предвидената в член 4, параграф 2 от директивата възможност държавите членки да приемат по-благоприятни разпоредби за лицата, за които тя се прилага. Да се приеме обаче, че на държавите членки може да се наложи да предвидят и други условия за приемане, различни от предвидените в Директива 2004/114, би довело до стесняване на условията за прием на тези лица, което противоречи на целта на посочения член 4, параграф 2. Вярно е, че Директива 2004/114 признава на държавите членки свобода на преценка при проверката на молбите за приемане. Следва обаче да се подчертае, че както посочва генералният адвокат в точка 49 от заключението си, свободата на действие, с която разполагат националните органи, се отнася единствено до условията, предвидени в членове 6 и 7 от тази директива, и във връзка с това до оценката на фактите, които са от значение, за да се определи дали условията, установени в посочените членове, са изпълнени, и по-специално дали приемането на гражданин на трета страна не се допуска поради причини, свързани с наличието на заплаха за обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве. С оглед на това при подадена жалба срещу административния акт, в която се сочи нарушение на КЗПЧОС, съдът счита актът за издаден в противоречие с Директива 2004/114/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 година относно условията за прием на граждани на трети страни с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност. (В този смисъл е и практиката на ВАС, обективирана в Решение № 13434 от 29.10.2020 г. на ВАС по адм. д. № 5640/2020 г. и Решение № 1196 от 26.01.2018г., по адм. д. № 7375/2017г. на ВАС).

По изложените съображения се налага краен извод, че оспореният отказ за издаване на виза вид D за дългосрочно пребиваване е незаконосъобразен на основание чл. 146, т. 2, т. 3 и т. 4 от АПК, поради което следва да бъде отменен. Преписката следва да бъде върната на административния орган за ново произнасяне по заявление на издаване на виза от О. Б., [дата на раждане], гражданин на С.. С оглед на така установената материална незаконосъобразност на акта, при новото разглеждане на искането за издаване на виза административният орган следва да извърши преценка на релевантните обстоятелства и факти в контекста на приложението на ЗЧРБ. Органът

трябва не само да установи фактите относно условията на престой, но трябва да анализира и представените по делото писмени доказателства в контекста на факта, че някои от тях са официални свидетелстващи документи, които докато не бъдат оборени по надлежния ред имат материална доказателствена сила. Доказателствената тежест за установяване на всички относими факти и обстоятелства, съгласно чл. 170, ал. 1 АПК, е на административния орган.

По отношение на разноските следва да бъде посочено, че искането в жалбата за присъждане на разноски по делото не е подкрепено със списък на разноските по делото, нито по делото са представени договор за правна защита и съдействие и документи за извършено плащане, поради което искането е неоснователно.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, Първо отделение, 21 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба от 04.12.2025г. от О. Б., [дата на раждане] , гражданин на С., чрез процесуален представител, **отказ на Завеждащ консулска служба в Посолството на Република Б. в А., Й., от 23.11.2025г. за издаване на виза тип „Д“** на основание чл.10 ал.1 т. 17 и т.22 ЗЧРБ.

ИЗПРАЩА преписката на Завеждащ консулската служба в Посолството на Република Б. в А., Й. за ново произнасяне по заявление на О. Б., при спазване на указанията по тълкуване и прилагане на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд, в 14-дневен срок от съобщението до страните.

СЪДИЯ: